

NATIONWIDE CHILDREN'S
When your child needs a hospital, everything matters.

Helping Hand™

Health Education for Patients and Families

IV: Leenka PICC

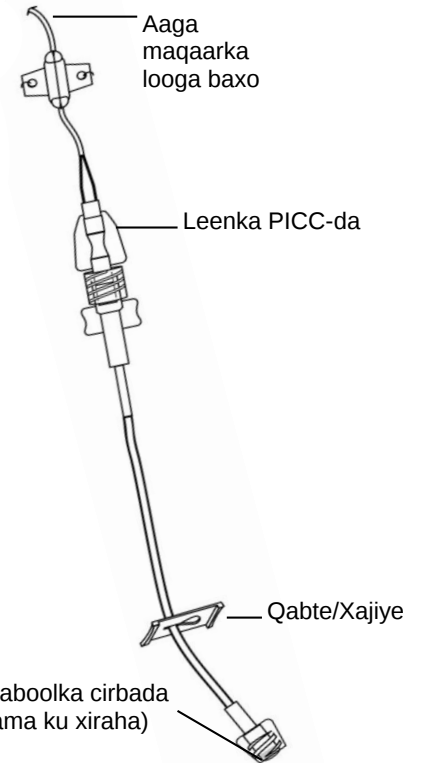
IV: PICC Line (Somali)

Leenka kateetarka/tuubada dhexe ee geesta laga-geliyo (peripherally inserted central catheter, PICC) waa tuubo caag ah oo la geliyo xidid weyn, badanaa kuu yaalo gacanta ama lugta, si loogu bixiyo daaweynta hab falleenbo ah. (Sawirka 1-aad). Leenka PICC-da waxa la isticmaalaa marka daaweynta IV loogu baahan yahay muddo dheer ama marka xididada arooriyaha ah ee yaryar ee jidhku aanay sii ahayn kuwa sii xamili kara daaweynta lagu bixiyo habka falleenbada.

Faa'iidooyinka iyo Isticmaalka

Faa'idooyinka qabida leenka PICC-da marka la barbardhigo IV-ga caadiga ah:

- Ulaha cirbadaha duriinka oo yaraada. (Tani macnaheedu ma'aha in aan mar kale dib loogu dhejineynin.)
- Ammaan ah oo waxeyn ku sii jirtaa muddo dheer gudaha xididka
- Wuxuu siiyaa dawada, dhiiga, iyo waxsoosaarka dhiigga
- Wuxuu bixiyaa quudinta aan caloosha la marin ee falleenbada loo isticmaalo ama dareerayaasha falleenbada lagu bixiyo
- Waxaa loo isticmaalaa in lagu qaado muunadaha dhiigga si loo soo baaro. (Tani mar walba suurtagal ma'aha. Waxa laga yaabaa in ilmahaagu u baahan yahay in uu ku dhegganaado si loogu sameeyo dhiig-ka-qaadis.)

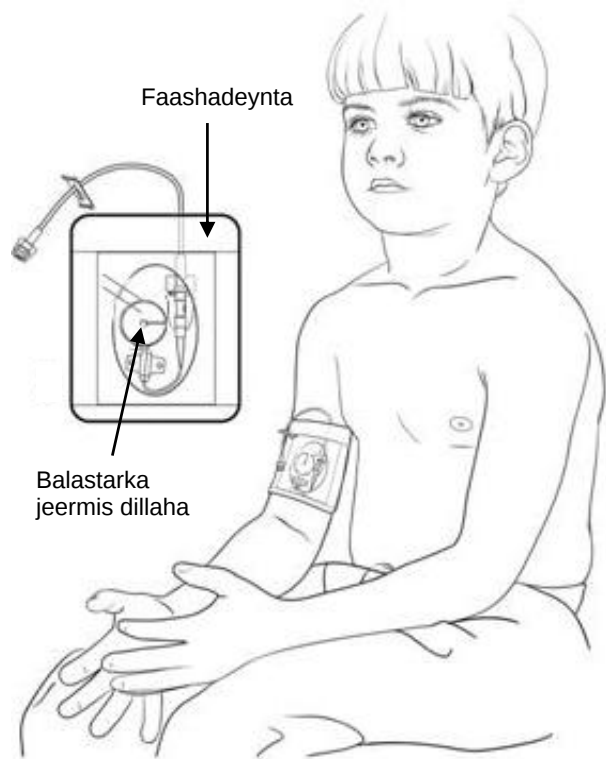

Sawirka 1 Leenka PICC waxaa lagu meeleyn karaa midkood garabka ama lugta.

Gelinta leenka PICC-da

Ilmahaagu waxaa laga yaabaa inuu tago qolka qalitaanka ama Faragelinta Daaweynta Shucaaca/Radiology-ga si loo galiyo kateetarka. Marka si fiican loo geliyo, nafaqada iyo dawooyinka lagu bixiyo falleenbooyinka ayaa la siin karaa, dhiigna waa laga qaadi karaa.

- Meesha ka bixista waa meesha leenka PICC-da uu ka soo baxo jidhka (Sawirka 1). Meesha ka soo bixida, baalasha PICC-da ayaa midkood lagu tolli doonaa maqaarka ama lagu hayn doonaa maqaarka iyada oo la isticmaalayo faashad gaar ah. Tani waxay ku ilaalinaysaa PICC-da inuu joogo meesha saxda ah. Tolmooyinka ama tuubadaan illaalineyso aalada waa inay ku jiraan haddiiba tuubada lageliyo.
- Faashad nadiif ah ayaa la dul saaraa garbaha iyo aaga gelitaanka si ay ugu joogteyso nadiif iyo qaleel ahaanshaha (Sawirka 2).
- Dhammaadka tuubada waxa lagu xidhi doonaa tuubo caag ah oo dhex marta mishiin yar oo milanka ku bamgareysa/shubta xididka.
- Maalmaha 1-aad ama 2-aad kadib markii lageliyo tuubada, maqaarka wuxuu ka adkaan karaa aaga gelinta. Danqashadaas waxay ku tagi doontaa gudaha dhawr maalmood. Weydii dhakhtarka cunugaaga ama daryeel bixiyahaaga caafimaadka haddii cunugaagu xanuunka uu u qaadan karo Tylenol®.

Daryeelida PICC-da

- Qof kasta oo daryelaya leenka PICC-da wuxuu u baahan yahay inuu gacmihiisa/heeda dhaqo oo uu xirto galoofyada ka hor inta aanu gacanta ku dhigin.
- Tuubada (gabalka dheeraadka ah) ayaa lagu duuduubi karaa dusha faashada oo lagu dabooli koolo. Tani waxay ka hortagtaa wax kasta oo jiidmo ama cadaadis ah oo ku timaada tuubada/kateetarka.

Sawirka 2 Tuubada oo dhan waxaa ku daboolan faashada. Tuubada dheeraad ah waxay aali kartaa banaanka faashada.

- Ka taxadar in tuubada falleenbada ama kateetarka/tuubada aysan jiidmin. Waxay waxyeelen kartaa cunugaaga ama xittaa dilaacin kartaa tuubada. U sheeg kalkaalisada haddii qayb ah tuubada ka soo hoos baxdo koolada si loo adkeeyo markale.
- Faashada nadiifta ah ee ku xiran dusha tuubada ayaa la beddeli doonaa 7-dii maalmoodba mar. Waxaa laga yaabaa in la beddelo isla markiiba haddii ay qoydo, wasakhaysmato, ama dabacsanto.
- Daboolka (ama isku xiraha) ayaa la beddeli doonaa iyadoo ku xidhan noocyada daawooyinka ama dareeraha uu ilmahaagu helaayo.
- **Marna maqas ha ku isticmaalin meel u dhow kateetarka.**
- Haddii kateetarka aan loo isticmaalaynin in lagu siiyo dawo, waxa la raacin karaa oo lagu nadiifin kara maalintii 1 mar dawo la yidhaahdo "heparin". Tani waxay dhiigga ka ilaalinaysaa inuu ku xinjiroobo gudaha kateetarka.

Digniin

- Tuubada falleenbada ayaa ku duub-duumi karto qoorta cunugaaga. Tani waxay keeni kartaa in ilmahu uu hungurigu xidhmo (dhuunto xidhanto) ama dhinto.
- HA OGA tagin tuubada falleenbada meel ilmaha yaryar ama carruurta kasoo qaadan karaan ama gaari karaan.
- La hadal daryeelaha caafimaadka ama dakhtarka cunuggaaga:
  - Haddii ilmahaagu uu isku ceejiyo tuubada hore ugu xidhnayd.
  - Si aad u barato talaabooyinka aad qaadi karto si aad u caawiso aadna u hubiso in tuubadu aysan ku duumin qoorta cunugaagta, sida dhigida tuubada meel uusan gaarin cunuga inta ugu badan ee macquulka ah.
  - Walaacyo kale oo kasta ood ka qabi karto in ilmuhu isku ceejiyo falleenbada tuubada ah.
- Haddii cunugaagu dhaawac ka qaado tuubada falleenbada, fadlan dhacdada usoo sheeg FDA-da. Warbixintaadu waxay keeni kartaa macluumaad caawin kara in la horumariyo badbaadada bukaanka. Websaydka lagu soo gudbiyo warbixinta waa: <https://www.accessdata.fda.gov/scripts/medwatch/index.cfm?action=reporting.home>.

Daaweynta Maqaarka

Ilmahaagu wuxuu leeyahay halis sare oo caabuq ah sabab leenka PICC-da awgiis ah. Daaweynta Chlorhexidine gluconate (Chlorhexidine gluconate, CHG) ayaa ka caawisaa ka hortagga caabuqa. Inta ilmahaagu ku jiro cisbitaalka, waxay ku heli doonaan daawaynta CHG-ga 1 mar 24-kii saacadoodba mario CHG ah oo diiran.

- **Ilmahaagu MA heli doono daawaynta CHG haddii** ay ka yar yihiin 2 bilood, ay qabaan xasaasiyad CHG, maqaarkoodu aanu fiicnayn, ama ay qabaan sababo kale oo aanay u qaadan karin.
- Waxaa laga yaabaa inaad ku caawiso ilmahaaga siinta daawaynta CHG adoo raacaya tillaabooyinkan:
  1. Waxaad heli doontaa 6 maro oo aad isticmaasho. U isticmaal 1 maro cudud gacan iyo lug kastaba (4 wadar ahaantii). U isticmaal 1 xagga hore iyo gadaal ee jirjirka (2 wadarta). Ku masax dhaq-dhaqaaq gadaalgadaasha-horhorta ilaa 20 ilbishiysi meel kasta oo gaar ah. Wax marto ah dib ha ugu adeegsan meelna.
  2. Ha u adeegsan dharka CHG wajiga, dhagaha, indhaha, sanko, afka ama meelaha gaarka ah (xubnaha taranka). Waxaad ku isticmaali kartaa maryaha Raaxada ee Quweyska® (Comfort Bath®) inaad meelahan ku dhaqdo.
  3. Ha ku tirtirin maryaha CHG dusha faashada leenka PICC. Haddii faashadu qoydo ama ay dabacsanaato, u sheeg kalkaalisada.
  4. Udaa maqaarka hawada haku qalalee. Haku raacin aaga biyo. U sheeg dhakhtarka ama bixiyaha xanaanada caafimaadka haddii casaan, finan, cuncun, ama dareen-celinta xasaasiyadeed ay ku dhacdo maqaarka.
  5. Ha isticmaalin boomaatooyinka jilicsan, kiriimyada, carfisada jirka, ama budooyinka mid ka mid ah maalmaha la isticmaalo maryaha CHG.
  6. Kurid dharka CHG jaqafka qashinka. Haku falaashin iyada gudaha musqusha.
  7. **Ugu labbis ilmahaaga dharka hurgun ee cusbitaal cusub ka dib daawaynta CHG ee kasta.**

Ciladaha Suurtagalka ah

Dhibaatooyinka qaarkood waxay la dhici karaan leenka PICC. Kuwaas waxa ka mid noqon kara:

- Caabuq ka dhaca goobta bixidda ee maqaarka ama caabuq ku dhaca dhiigga. Caabuqyada qaarkood waxa lagu daweyn karaa antibiyootikyo iyada oo aan la saarin tuubada/kateetarka. Xaaladaha kale, waa in tuubada la saaraa.
  - Goobta ka fiiri casaan, barar, xanuun ama dheecaan ah hurdi ama cagaar.
- Tuubada ku dilaacday banaanka jirka. God ama jeex ayaa ka soo bixi karo tuubada ama waxaa jiri karo dilaac salka tuubada ah. Haddii tani ay dhacdo, ku dabool leenka PICC faashad nadiif ah oo ogeysii kalkaalisada ama daryeel bixiyaha caafimaadka isla markaaba.

- Xinjiro dhiig oo ku jira tuubada ama xididka dhiigga ee arooriyaha ah. Badi tuubada uma baahna in la saaro haddii xinjiiraha la milli karo ama ay milmi karaan.
- Fiida tuubada waxay ka dhaqaaqdaa booska saxda ah ee xididka. Tuubada waxay u baahan kartaa in dib loo qaabeeyo ama loo badelo.

Ka saarida leenka PICC-da

Leenka PICC-da waxa la saari doonaa marka daaweynta falleenbada loo isticmaalo la dhammeeyo ama marka ay dhibaato ka jirto PICC-da. Tani waxaa lagu sameeyaa ka saarida midkood koolooyinka ama qalabka illaalinayo aaga ka bixitaanka oo si tartiib ah uga siibayo PICC-da. Ma xanuunjiso.

Haddii aad guriga la aadayso leenka PICC-da, weydii dhakhtarka ama bixiyaha daryeelka caafimaadka macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan inaad guriga la aado leenka PICC-da.

Haddii aad qabto wax su'aalo ah, hubi inaad waydiiso dhakhtarka cunugaaga ama dhakhtarka daryeelka caafimaadka.

Goorta la Wacayo Dhaqtarka

Wac dhakhtarka ilmahaaga ama bixiyaha daryeelka caafimaadka haddii kuwan soo socda midkood dhaco:

- Haddii aad aragto wax guduudasho ah, danqasho, dhiig-bax gudaha jirka, barar, diirimaad, ama dheecaan ka daadashada meesha, ama meel u dhow, goobta PICC maqaarka laga soo galiyo.
- Haddii ay yeeshaan xanuun, astaamo u eg hargab, ama qandho ka sarreysa 100.4° Fahrenheit (F) ama 38° Celsius (C).
- Haddi uu jiro barar, jidhiidhaco, ama xanuun cududda gacanta ama lugta ama meel u dhow goobta PICC ee maqaarka laga soo galiyo.